

TOELICHTING BIJ DE BEDRIJFSGEASSISTEERDE KEURING

INHOUD

I. DEFINITIES

II. HOE GEBEURT DE BEDRIJFSGEASSISTEERDE KEURING ?

II.1. ANTEMORTEMKEURING

II.2. POSTMORTEMKEURING

II.2.1 De officiële dierenarts

II.2.2. De bedrijfsassistenten

II.2.3. De bedrijfsdierenarts

III. NORMEN EN BEZETTING

IV EVALUATIE PRESTATIE BEDRIJFSASSISTENT

V ALGEMEEN DOSSIER OFFICIËLE DIERENARTS

VI ALGEMEEN DOSSIER SLACHTHUIS

VII DOSSIER PER BEDRIJFSASSISTENT

I. DEFINITIES:

Bedrijfsgeassisteerde keuring: BAK : keuring waarbij de officiële dierenarts wordt bijgestaan door bedrijfsassistenten, overeenkomstig de bepalingen van dit besluit;

Bedrijfsassistent: BA : personeelslid van het slachthuis dat de opleiding heeft gevolgd en geslaagd is in de proef als bedoeld in artikel 10;

Lot is een groep dieren van dezelfde diersoort (kip, kalkoen, eend, gans, parelhoen), hetzelfde type (braadkip, soepkip), dezelfde leeftijd, en op hetzelfde bedrijf gehouden, afkomstig uit één hok en met dezelfde gezondheids- en immunitetsstatus. Dezelfde VKI

Officiële dierenarts: OD : een dierenarts die, overeenkomstig verordening (EG) nr. 854/2004 , gekwalificeerd is om als zodanig op te treden en door de bevoegde autoriteit is aangesteld;

Bedrijfsdierenarts: BD : dierenarts van het slachthuis die optreedt als eerste contactpersoon voor de officiële dierenarts

Verwijderde karkassen : karkassen die door de bedrijfsassistenten uit het slachtproces verwijderd zijn en waarvan het vlees door de officiële dierenarts ongeschikt verklaard wordt voor menselijke consumptie.

Niet verwijderde karkassen : karkassen die door de bedrijfsassistenten niet uit het slachtproces verwijderd zijn

Actieve poule bedrijfsassistenten: groep van bedrijfsassistenten = 2,5 x de normale bezetting

Normale bezetting: bezetting aan bedrijfsassistenten bij goed lot

II. HOE GEBEURT DE BEDRIJFSGEASSISTEERDE KEURING?

Wettelijke basis :

Verordening (EG) Nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong. (artikel 5 lid 6 en bijlage I sectie III hoofdstuk III A)

Koninklijk besluit van 6 oktober 2006 tot vaststelling van de voorwaarden betreffende de bedrijfsgeassisteerde keuring in pluimveeslachthuizen.

II.1. ANTEMORTEMKEURING

De ante mortem keuring gebeurt volledig door de officiële dierenarts.

Het slachthuis zorgt ervoor dat het document begeleiding slachtpluimvee 24 uur vóór het slachten (of ten laatste op de laatste werkdag vóór het slachten) van het lot ter beschikking gesteld wordt van de officiële dierenarts.

Slachtbeslissing en daaruit volgende instructies voor de bedrijfsassistenten

a) vóór aankomst der dieren:

De OD neemt zijn definitieve(iii en iiiii) of voorlopige (i en ii) slachtbeslissing aan de hand van de voedselketeninformatie en deelt deze mee aan de BD. De voorlopige slachtbeslissing wordt bevestigd of herzien na ante mortem keuring op de aangevoerde dieren (zie onder b);

i) slachten met normale bezetting ;

ii) voorwaardelijke toestemming tot slachten : dit kan o.a. zijn :

- verhoogde bezetting bedrijfsassistenten;

- slachten aan een trager ritme dan gewoonlijk

- eind van de dag slachten (= na beëindiging van de normale slachtverrichtingen):

bijvoorbeeld : Pluimvee dat geslacht wordt in het kader van een programma voor bestrijding en uitroeiing van een dierziekte. Dergelijke loten moeten onder zodanige omstandigheden geslacht worden dat iedere verontreiniging van ander pluimvee en verspreiding van pathogene organismen wordt voorkomen.

iii) uitstel slachtdatum : o.a. wanneer de wachttijden in verband met de residuen niet in acht zijn genomen...

iiii) weigering tot slachten : o.a. als de OD over gegevens beschikt waaruit hij kan concluderen dat het vlees van de aanwezige dieren ongeschikt zal zijn voor menselijke consumptie.

b) na aankomst der dieren:

De OD voert de ante mortem keuring uit op de aangevoerde dieren, neemt een definitieve slachtbeslissing en deelt deze mee aan de BD:

i) slachten met normale bezetting ;

ii) voorwaardelijke toestemming tot slachten : dit kan o.a. zijn :

- verhoogde bezetting bedrijfsassistenten;

- slachten aan een trager ritme dan gewoonlijk;

- eind van de dag slachten (= na beëindiging van de normale slachtverrichtingen):
bijvoorbeeld : pluimvee dat geslacht wordt in het kader van een programma voor bestrijding en uitroeiing van een dierziekte. Dergelijke loten moeten onder zodanige omstandigheden geslacht worden dat iedere verontreiniging van ander pluimvee en verspreiding van pathogene organismen wordt voorkomen.

iii) doden van pluimvee (verdoven kelen en verbloeden)

- ziek of van ziekte verdacht pluimvee.

II.2. POSTMORTEMKEURING :

De keuring na het slachten mag alleen worden uitgevoerd als ten minste één officiële dierenarts aanwezig is. (KB 6.10.06 art. 6 §2 lid 2)

De taken van de bedrijfsassistenten worden uitgevoerd onder onmiddellijk toezicht van de officiële dierenarts. De bedrijfsassistenten volgen alle schriftelijke en mondelinge instructies van de officiële dierenarts. Zij verlenen de officiële dierenarts de vereiste medewerking en verstrekken alle informatie die nuttig kan zijn met betrekking tot het nemen van een beslissing omtrent de keuring. (KB 6.10.06 art.6. §3)

II.2.1 De officiële dierenarts:

KEURT STEEKSPROEFSGEWIJS DE NIET VERWIJDERDE KARKASSEN :

1) De eerste steekproef bestaat uit het keuren van de eerste 1000 karkassen van het lot. De OD noteert de keuringsresultaten.

2) Aan de hand van de resultaten van deze steekproef stuurt hij de keuring : o.a. :

- geeft hij instructies aan de bedrijfsassistenten;
- informeert hij de bedrijfsdierenarts over de keuringsresultaten indien een hogere bezetting aan BA dan de normale bezetting nodig is.

3) Tijdens het verdere slachtproces van dit lot, op vrij door hem te bepalen momenten, voert de OD bijkomende steekproeven uit, waarbij hij, indien nodig, telkens de keuring bijstuurt (instructies en/of bezetting).

Het aantal bijkomende steekproeven zal nooit minder zijn dan één per bijkomend uur slachten per lot. Een bijkomende steekproef bestaat steeds uit 1000 niet verwijderde karkassen.

4) De OD evalueert de bedrijfsassistenten die hem bijstaan bij de keuring op hun efficiëntie en hun gedrag ("onder rechtstreeks gezag en controle van de officiële dierenarts").

Eventuele opmerkingen worden besproken met de BD.

De resultaten van de evaluatie worden 1x per maand vastgelegd in het document "evaluatie prestatie bedrijfsassistent"

KEURT ALLE VERWIJDERDE KARKASSEN :

- Alle verwijderde karkassen worden ongeschikt verklaard voor menselijke consumptie door de officiële dierenarts en blijven in het circuit der afgekeurde karkassen.

- Hij bepaalt de reden van afkeuring en stelt zo mogelijk een diagnose. De resultaten hiervan worden genoteerd in Beltrace.

II.2.2. De bedrijfsassistenten :

Gedurende de tijd dat de bedrijfsassistent de taak van bedrijfsassistent uitvoert staat hij onder toezicht van de OD, wiens instructies hij uitvoert.

De OD zal altijd instructies geven aan de bedrijfsassistenten.

De BA kunnen altijd beroep doen op de OD om:

- problemen te signaleren
- zijn advies in te roepen

De taken van de bedrijfsassistenten staan opgesomd in Bijlage II van het KB van 6 oktober 2006.

1. de karkassen visueel onderzoeken en zo nodig betasten van de volgende delen :

- a. *de buitenkant van het karkas, zonder kop en poten, behalve wanneer deze bestemd zijn voor menselijke consumptie,*
- b. *de ingewanden,*
- c. *de holte van het karkas.*

Hierbij moeten de nodige voorzorgen worden genomen om verontreiniging van vlees ten gevolge van het betasten te voorkomen en in elk geval tot een minimum te beperken.

2. Letten op :

- a. *afwijkingen inzake consistentie, kleur en geur en uitzicht van de karkassen,*
- b. *belangrijke afwijkingen veroorzaakt door de slachtwerkzaamheden,*
- c. *de goede werking van de slachtinstallatie.*

3. De karkassen die naar hun oordeel ongeschikt zijn voor menselijke consumptie verwijderen en ter beschikking stellen van de officiële dierenarts.

II.2.3. De bedrijfsdierenarts.

De BD is mee verantwoordelijk voor de implementatie van een volwaardig autocontrole-systeem, gebaseerd op de generische AC-gids voor de pluimveeslachthuizen en uitsnijderijen.

De BD fungeert als lesgever, begeleider en aanspreekpunt van de BA's.

De BD fungeert als eerste contact met de OD wat betreft evaluatie van BA's, beoordeling van een lot kippen, inzetten van extra BA's of mogelijke problemen die zich stellen tijdens de keuringsactiviteiten.

Als bruggenhoofd tussen de exploitant en de OD, is de BD uitstekend geplaatst om zowel de voedselveiligheidsvraagstukken, de dierenwelzijnsproblemen als de kwaliteitsborging binnen het bedrijf mee op te volgen.

Hoe moeten de verwijderde karkassen aan de OD ter beschikking gesteld worden?

De verwijderde karkassen dienen altijd op een **ordentelijke wijze** aan de officiële dierenarts aangeboden te worden, zodat ze vlot individueel aan een PM keuring kunnen onderworpen worden. Er moet dus een voorziening zijn om de verwijderde karkassen aan de officiële dierenarts aan te bieden (in hangende toestand, op staander of aan een zijlijn, geëtaleerd in kratjes, of elke andere werkwijze waarbij de verwijderde karkassen op het ogenblik van de PM keuring niet op elkaar gestapeld zijn).

Verwijderde karkassen kunnen **nooit** terugkeren in het circuit van de "niet verwijderde karkassen"

Mag de bedrijfsassistent andere taken uitvoeren gedurende de tijd dat hij de taak uitvoert van bedrijfsassistent?

Neen, MAAR

Niets belet echter dat de bedrijfsassistent kleine correcties aan de karkassen uitvoert voor zover dat "het uitvoeren van die correcties " niet zijn voornaamste bezigheid wordt en hierdoor de correcte uitvoering van zijn taak als bedrijfsassistent niet in het gedrang komt. Bv na de evisceratie zal het slachthuis voor de karkassen een bepaalde norm hanteren waarop de goede werking van de machines van het evisceratieblok geëvalueerd wordt. De correcties die de bedrijfsassistent aan de karkassen aanbrengt, voor zover ze binnen de slachthuisnorm vallen, zijn toegelaten. Dit kan b.v. zijn het verwijderen van een achtergebleven stukje darm of een stukje lever.

III. NORMEN EN BEZETTING :

De norm voor het vereist aantal opgeleide bedrijfsassistenten waarover het slachthuis moet beschikken is terug te vinden in Bijlage III van het KB van 6 oktober 2006.

De norm voor het vereist aantal opgeleide bedrijfsassistenten waarover het slachthuis moet beschikken, bedraagt minimaal drie. Indien de slachtcapaciteit 2000 geslachte dieren of een veelvoud daarvan per uur overschrijdt, wordt de norm telkens verhoogd met drie.

Indien het reële slachtritme sterk afwijkt van de slachtcapaciteit kan voor het bepalen van het aantal op te leiden BA rekening gehouden worden met het gemiddelde slachtritme van de laatste 12 maanden.

Het slachthuis zal het slachtritme tot het aldus berekende gemiddelde slachtritme beperken in het kader van de bedrijfsgeassisteerde keuring.

De richtsnoeren voor de bezetting van de evisceratielijn zijn terug te vinden in bijlage III bij het KB van 6 oktober 2006

De reële bezetting per evisceratielijn gebeurt steeds volgens aanwijzing van de officiële dierenarts. Hij houdt daarbij rekening met volgende richtsnoeren:

*- Als **normale bezetting** geldt de norm die het Agentschap zelf voor het inzetten van de keurders gebruikt,*

*- De normale bezetting **kan verhoogd worden** ingevolge het resultaat van de beoordeling van de gezondheidstoestand van het gevogelte of ingevolge andere noodwendigheden.*

De Officiële dierenarts kan, indien hij dat nodig acht, de wisseling van de bedrijfsassistenten vorderen.

Hoe wordt het aantal voor de normale bezetting bepaald ?

Als normale bezetting geldt de norm die het Agentschap zelf voor het inzetten van de OD's gebruikt. De norm voor aanwezigheid van OD's in een pluimveeslachthuis blijkt 1 OD per slachtritme van 3000 kippen te zijn. Bij een slachtritme van 9000 zullen dus in de praktijk 3 OD's op het slachthuis aanwezig zijn.

Het takenpakket van deze OD's omvat echter niet alleen de post mortem keuring.

Voor de BA zou de normale bezetting dan neerkomen op 2.

Algemeen is voor de bedrijfsgeassisteerde keuring de normale bezetting als volgt

Slachtritme = aantal kippen / uur	Aantal BA bij normale bezetting (= bij een goed lot)
Tot 9 000	2
> 9 000	3
> 11 500	4

Wanneer en waarom kan de normale bezetting verhoogd worden?

*De normale bezetting **kan verhoogd worden** ingevolge het resultaat van de beoordeling van de gezondheidstoestand van het gevogelte of ingevolge andere noodwendigheden.
(KB 06.10.06 bijl III)*

Wanneer ?

De OD bepaalt de bezetting van BA op de volgende momenten:

1. Bij de antemortem keuring:
 - Na het evalueren van het document begeleiding slachtpluimvee (zie II.1.a i en ii);
 - Na de antemortem keuring op de aangevoerde dieren (zie II.1.b i en ii);
 2. Bij de postmortem keuring bij het keuren van de niet verwijderde karkassen:
 - aan de hand van de resultaten van de eerste steekproef (zie II.2.1. 2))
 - aan de hand van de resultaten van de bijkomende steekproeven (zie II.2.1. 3))
 - ingevolge de voortdurende evaluatie van de BA (zie II.2.1. 4))
- Bij de postmortem keuring bij het keuren van de verwijderde karkassen:

Waarom ?

Als de tolerantie voor het aantal ten onrechte goedgekeurde karkassen niet of moeilijk gehaald wordt. De noodwendigheid (oorzakelijk verband) tot het aanpassen van de BA bezetting kan gelegen zijn in de gezondheidstoestand van het gevogelte zelf of in andere omstandigheden.

1. de gezondheidstoestand van het gevogelte: niet alleen het groot aantal dieren met een reden tot "verwijderen van de karkassen", maar ook het soort letsel kan aanleiding geven tot verhoging van de bezetting. Bijvoorbeeld:

- de OD voorziet een slecht lot;
- de OD constateert dat er zeer veel af te keuren dieren zijn;
- de OD constateert dat de letsels die moeten leiden tot verwijderen van de karkassen moeilijk te zien zijn;
- de OD kan oordelen dat op een bijkomende plaats een BA moet plaatsnemen omdat op de andere plaatsen het letsel moeilijk te onderkennen is

2. andere noodwendigheden: Bijvoorbeeld:

de OD constateert dat niet alle te verwijderen karkassen afgehaakt zijn ondanks goed lot en normale bezetting: de oorzaak kan liggen bij de BA zelf, de infrastructuur, problemen met de slachtinstallatie enz.

Waar moeten de bedrijfsassistenten staan bij het uitvoeren van hun taken ?

Er zal altijd minimum één bedrijfsassistent op het keurbordes zijn taak moeten uitoefenen. De andere bedrijfsassistenten zullen hun taak uitoefenen op de meest aangewezen plaatsen. b.v. Indien door de aard van de afwijkingen, het afhaken van de karkassen vóór het keurbordes aangewezen is (vb ascites, besmeurde karkassen) moet daar eigenlijk een bedrijfsassistent de karkassen afhaken om niet nodeloos de ganse keten te verontreinigen. De doelstelling van de bedrijfsgeassisteerde keuring is ook de keuring te optimaliseren. De strikte regels van de klassieke keuring (b.v. niet afhaken vóór het keurbordes) moeten dan ook in deze nieuwe benadering gezien worden. In de klassieke keuring mag vóór het keurbordes niets verwijderd worden zodat geen anomalieën aan het oog van de keurder worden onttrokken. In de bedrijfsgeassisteerde keuring, waar alle verwijderde karkassen ter beschikking van de OD moeten gesteld worden, kan dit dus wel.

De bedrijfsassistenten moeten dus niet allemaal op het keurbordes staan, maar kunnen naast het keurbordes ook op andere plaatsen hun taken uitvoeren.

Rotatie van de bedrijfsassistenten gedurende eenzelfde slachtdag ?

De OD kan, indien hij dat nodig acht, de wisseling van de bedrijfsassistenten vorderen (KB 6.10.06)

Moeten alle wettelijke vereiste opgeleide bedrijfsassistenten in een beurtrol worden opgenomen?

De actieve poule moet in een maandelijkse beurtrol opgenomen zijn, zodat zij altijd zonder bijkomende opleiding kunnen ingezet worden. Indien zou blijken dat 1/week méér opgeleide BA dan 2,5 de actieve poule dient ingezet te worden , dan moet de actieve poule uitgebreid worden.

IV EVALUATIE PRESTATIE BEDRIJFSASSISTENT

Opmerking vooraf : onderstaande werkwijze wordt bij wijze van praktijkproef gedurende een jaar toegepast en nadien opnieuw geëvalueerd.

Controle uit te voeren direct na de bedrijfsassistent. Indien meerdere BA op het keurbordes staan dan kan de evaluatie enkel gebeuren voor de laatste BA in rij. (indien bv 2 BA op het keurbordes staan dan zal de eerste BA nog “te verwijderen karkassen” doorlaten voor de volgende BA). Een BA die vóór de evisceratie staat kan daar wel geëvalueerd worden op het soort fouten dat op die plaats moet verwijderd worden, bv. Ascites gevallen zouden op die post niet meer mogen doorgelaten worden.

Éénmaal per maand wordt een score berekend via het document “evaluatie prestatie bedrijfsassistent”.

Er dient aangebracht te worden of het gaat om een goed, matig of slecht lot.

In normale omstandigheden is de norm voor het aantal karkassen dat ten onrechte wordt goedgekeurd (niet verwijderd) op 2 % gesteld. Dat wil zeggen dat een fout wordt toegestaan van 2 % op het totaal afkeuringspercentage. De aanvaardbare prevalentie wordt dan afkeurings% X 2% . B v. voor een goed lot: $0,005 \times 0,02 = 0,0001$.

voor een matig lot: $0,009 \times 0,02 = 0,00018$; voor een slecht lot $0,014 \times 0,02 = 0,00028$

De score wordt als volgt berekend:

A = aantal verwijderde karkassen

B = aantal ten onrechte verwijderde karkassen

C = aantal ten onrechte niet verwijderde karkassen

$$\frac{A - B}{A - B + C} \times 100 \% = \dots\dots \%$$

Als geen rekening wordt gehouden met de ten onrechte verwijderde karkassen wordt de formule:

$$\frac{A}{A + C} \times 100 \% = \dots\dots \%$$

De via deze formule berekende score heeft dus een grens van 98%

of

$$\frac{C}{A + C} \times 100 \% = \dots\dots\%$$

De via deze formule berekende score heeft een grens van 2 %.

De gestelde norm van 98% of 2% zal gebruikt worden door de OD om de BA te evalueren en bij te sturen. Als een BA systematisch dezelfde fout doorlaat kan hij bijgestuurd worden en wellicht hierdoor wel de norm halen.

De ernst van het al of niet halen van de norm wordt bepaald door de soort afwijking die gemist wordt en door de toestand van het lot zelf.

Om de resultaten van de testen te kunnen evalueren, enerzijds voor eenzelfde BA en anderzijds tussen de BA's zal de controle altijd gedurende eenzelfde tijdsduur gebeuren b.v. 30 minuten.

V ALGEMEEN DOSSIER OFFICIËLE DIERENARTS

De OD houdt een dossier bij van de resultaten van de steekproeven per lot.

Datum	lotidentificatie	Steekproef 1000	Steekproef 1000	Naam en paraaf OD

VI ALGEMEEN DOSSIER SLACHTHUIS

Slachtplanning (begin en eindtijd slachten
Voorziena begin- en eindtijd slachten

Lijst van de beschikbare bedrijfsassistenten voor elke maand= de actieve poule. Dit is de lijst van de bedrijfsassistenten die beschikbaar zijn (= voor normale bezetting en voor verhoogde bezetting).

Planning bedrijfsassistenten:

24 uur vóór aanvang van de werkzaamheden of op vrijdag voor de eerstvolgende week dient de planning van de bedrijfsassistenten bekend te zijn. Hiermee is bekend wie op welk tijdstip de bedrijfsgeassisteerde keuring verricht. (dit is voor normale bezetting)

Lijst bedrijfsassistenten voor normale bezetting				
Week:	Tijd Van	tot	Plaats	Naam bedrijfsassistent

Herkenbaarheid bedrijfsassistenten: de bedrijfsassistenten moeten tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden als bedrijfsassistent visueel herkenbaar zijn. (vb ander kleur kledij, hoofddekseel...)

VII DOSSIER PER BEDRIJFSASSISTENT

EVALUATIE prestatie bedrijfsassistent			
Naam BA			
datum			
tijd			
Totaal aantal Gecontroleerde karkassen			
Lot			
Goed / Matig / Slecht			
Aantal verwijderde karkassen (A)			
Aantal ten onrechte niet verwijderde karkassen (C)			
Reden			
Hygiëne			
Pathologisch			
Score 1			
Aantal ten onrechte verwijderde karkassen (B)			
Reden			
Hygiëne			
Pathologisch			
Score 2			
Andere opmerkingen / vaststellingen			
Opmerking BA			
Naam en paraaf OD			
Opmerking BD			

Datum: dag waarop de test afgenomen wordt

Tijd: 30 minuten of meer. Altijd dezelfde tijdsduur.

Totaal aantal gecontroleerde karkassen: = slachtritme /2 (indien met 30' gewerkt wordt)

Lot braadkippen	goed	matig	slecht
afkeuringspercentage	< 0.7%	0.7 – 1,2 %	>1,2 %

Lot soepkippen	goed	matig	slecht
afkeuringspercentage	< 1,1%	1,1 – 1.6 %	>1.6 %

Aantal verwijderde karkassen (A): = terechte + ten onrechte verwijderde karkassen

Score 1: $\frac{A}{A + C} \times 100\% =$ %

Score 2: $\frac{A - B}{A - B + C} \times 100\% =$ %

Andere opmerkingen / vaststellingen: hygiënisch werken, gedrag,